

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET KONGELIGE

VAJSENHUS

1907

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Beretning

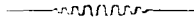
om

det kgl. Vajsenhus

1907

ved

Ch. Gandrup,
Inspektør og Forstander.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz.

1907.

Direktørerne ere:

- Hr. Kammerherre, Professor F. Meldahl (SK. DM.)
(¹⁸/₁₁ 1894). Kurator ²³/₃ 1878.
- Hr. Biskop, Ordensbiskop, Dr. phil. & theol. T. S.
Rørdam (SK. DM.) (²⁰/₄ 1896).
- Hr. Statsraadssekretær J. L. R. Koefoed (K.¹ DM.)
(⁹/₁₀ 1900).

Kuratorerne ere:

- Hr. Direktør, Forlagsboghandler Jacob Hegel
(R. af D.) (²⁷/₂ 1888).
- Hr. Etatsraad, Grosserer Claus L. Smidt (K.)
(¹⁸/₁₁ 1895).
- Hr. Direktør C. C. Gammeltoft (R. af D. DM.)
(¹⁵/₈ 1904).
-

Det kgl. Vajsenhus er stiftet af Frederik den IV ved Fundats af 21de Juli 1727.

Dets Virksomhed omfatter forældreløse Børn af alle Stænder i hele Landet.

For Sjællands Stifts Vedkommende understøttes Børnene fra selve Stiftelsen i Kjøbenhavn, som dog undtagelsesvis ogsaa antager sig Børn fra andre Stifter.

Til Loll.-Falsters Stift, Fyens Stift og de 4 jydsk Stifter sender Vajsenhuset aarlig af sine Midler 14,400 Kr. til Understøttelse for derboende forældreløse Børn.

Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset skulle da for de Børns Vedkommende, der bo i Sjællands Stift, indgives til Direktionen for det kgl. Vajsenhus i Kjøbenhavn. For dem, der bo i de øvrige Stifter, maa Ansøgning indsendes til Stiftsøvrigheden i det Stift, hvor Barnet har sit Ophold.

De forældreløse Børn, der optages i Vajsenhusets Skole, **bo ikke** paa selve Stiftelsen, men hos Slægtninge eller Plejeforældre i Kjøbenhavn.

Denne Forandring fra Bopæl og Opdragelse paa selve Stiftelsen til Familiepleje uden for Stiftelsen foregik ved kgl. Resolution af 23de Maj 1826 efter Indstilling af Direktionen i Erkendelse af, at det var et Barn tjenligst at opdrages i Familie, helst hos Slægt eller Venner, eller, hvis ingen saadanne findes, der hvor Ansøgerne, hvem det paahviler at skaffe

Barnet et godt Hjem, maatte finde det bedst. Naar Ansøgeren er ude af Stand dertil, kan Vajsenhuset træde hjælpende til.

Hvor Hjemmet ikke byder betryggende Garantier for Barnets gode Opdragelse og ikke forstaar at samarbejde med Skolen paa rette Maade, kan Vajsenhuset flytte Barnet til et andet Hjem.

I disse Plejehjem sker der stadigt Tilsyn gennem Forstander, Viceinspektør og de paagældende Klasselærere og Lærerinder, saa at Forbindelsen mellem Skole og Hjem altid holdes levende. Mindst hver 3dje Maaned bliver der afholdt samlet Lærermøde under Forstanderens Ledelse, hvor alle Forhold vedrørende Hjem, Børn og Skole da behandles.

Skolens Elevantal er 270 Børn (135 Drengene og 135 Piger), dels forældreløse (Vajser), dels faderløse.

Af de forældreløse Børn ydes der en Del (for Tiden 121) foruden fri Skolegang ogsaa en aarlig Pengeunderstøttelse, alt efter de ledige Pladsers Antal, og hvor Børnenes Trang og særlige Forhold maatte gøre det ønskeligt; denne Understøttelse bortfalder ved Barnets Konfirmation.

For de forældreløse Børn i Stiftet, der bo uden for Kjøbenhavn og nærmeste Omegn, og af en eller anden Grund helst maatte forblive paa det Sted, hvor de have deres Tilhold, kan der ansøges om en Pengeunderstøttelse alene (120 Kr. aarlig).

De faderløse have fri Skolegang, Bøger og, for saa vidt de gøre sig værdige dertil, ogsaa Konfirmationsudstyr. Endvidere have de Adgang til flere Legater, hvor de maatte gøre sig fortjente dertil.

Som Regel optages kun ægte fødte Børn, „dog kan Vajsenhuset undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder antage sig uægte Børn“. Til at komme i Betragtning ved Besættelsen af Pladserne for forældreløse Børn udfordres i øvrigt ifølge Vajsenhusets Fundats og Anordning:

- 1) at Børnenes Forældre begge ere døde, at de efter disse ikke have arvet eller hos Slægtninge og Venner nyde saa meget, at de deraf kunne til Nødtørftighed underholdes,
- 2) at de have naaet en Alder af 5 à 6 Aar,
- 3) at de ere fødte i Kongens Riger og Lande, samt
- 4) at de ikke ere behæftede med smitsom Sygdom eller formedelst Legemssvaghed ere ubekvemme til Arbejde.

For at bidrage sit til at knytte Forbindelsen imellem vore vestindiske Kolonier og Moderlandet fastere, har Direktionen i Henhold til et Andragende af $\frac{9}{6}$ 1906 fra Hr. Pastor N. P. Nygaard i Christianssted paa St. Croix givet sit Minde til aarlig at optage forældrelose vestindiske Børn (en Dreng eller en Pige) foreløbigt paa Prøve.

De udgaaede Elever -- og da navnlig Vajserne -- stræber Vajsenhuset efter Evne, og saa vidt dets Midler strække, at uddanne i forskellige Retninger og anbringe i gode Stillinger, hvor da Forstanderen maatte finde det formaalstjenligt.

Af konfirmerede Drengene ere 12 anbragte ved Haandværk, 8 ved Handel, 6 paa Kontor, 2 til Præliminæreksamen, 3 som Sømænd, 1 paa den militære Elevskole og 1 ved Landvæsenet.

Af konfirmerede Piger ere 11 anbragte i Tjeneste, 7 ved Husvæsenet, 1 i Forretning, 3 paa Kontor, 2 ved Syning og 1 i Hjemmet.

Med de Børn, som blive anbragte uden for Kjøbenhavn, i Provinserne, fører Forstanderen Tilsyn ved sine aarlige Inspektions- og Anbringelsesrejser.

Helst anbringes de udgaaede Elever ved Haandværk eller Handel. Uden at paatage sig nogen Forpligtelse stræber Vajsenhuset dog at tage Konse-

kvensen af sine humane Bestræbelser ved at hjælpe saadanne Elever frem ad den rette Vej, hos hvem der afgjort findes særlig fremragende Evner i en bestemt Retning. Vajsenhusets Elever rekrutteres jo fra alle Samfundslag, hvor Forældre eller Fædre ved deres Død ikke have efterladt sig saa meget, „at Børnene deraf til Nødtørftighed kunne opdrages“. Derfor er der overmaade mange Børn, udgaaede af dannede Hjem, hvis Udvikling er brudt midt under deres Opvækst ved Forældrenes eller Faderens Død, hvorfor Opgaven ikke bør eller kan være at sænke Niveaueet for Barnets videre Udvikling og saaledes bringe en helt misvisende Forskydning ind i Barnets eller Familiens Liv. Nej, Opgaven er tværtimod at bevare, hvad der er erhvervet af Dannelse og Udvikling fra tidligere Barneaar og saaledes føre Barnet videre frem, henimod det Maal, som var tilstræbt fra Begyndelsen, og som vilde være naaet, hvis Forsørgerens Død ikke var kommen hindrende i Vejen. „Meningen er ikke“, som Biskop Mynster i 1844 udtalte det, „at Vajsenhuset skal nedsynke til et Soulagement for Fattigvæsenet, men Opgaven maa være den, at Vajsenhusets Værd som Forsørgelsesanstalt aldrig forringes. Vajsenhuset har derfor ikke tilforn nægtet Hjælp til Børnenes videre Fremgang; det har endog holdt Børn til Studeringer o. s. v. Vajsenhusets skønne Bestemmelse er det at træde forældreløse Børn i Faders og Moders Sted, men denne Bestemmelse vilde det kun højst ufuldkomment opfylde, dersom det forlod Børnene, saa snart deres Skoleundervisning var tilendebragt“.

Denne af Biskop Mynster udtalte Opfattelse af Formaalet for Vajsenhusets Virksomhed har været den ledende Grundsætning for alle Stiftelsens Direktioner.

I Konsekvens af denne Opfattelse bestræber Vajsenhuset sig nu for at bevare Forbindelsen mellem

Skolen og de udgaaede Elever, da disse ellers oftere mangle al anden Tilknytning i Livet og saaledes let kunne tynges af Følelsen af at høre til „de hjemløse“. Dette sker dels ved at hjælpe med Raad og Daad, saa vidt vi evne, dels ved Aaret rundt, med Undtagelse af de 3 Sommermaaneder Juni, Juli, August, at samle de udgaaede Elever, for saa vidt det kan forenes med deres Livsgerning og Pligter mod denne, her paa Vajsenhuset til selskabelige Sammenkomster under Lærertilsyn i

„Det kgl. Vajsenhus's Ungdomsforening“,

oprettet 1ste Septbr. 1891. Møderne holdes paa selve Vajsenhuset, for Pigerne om Mandagen og for Drengene om Torsdagen fra 7—10. Paa disse Aftener læses der Stykker af de bedste danske Forfattere op for dem, og Foredrag holdes. Endvidere gives der oftere musikalske Aftenunderholdninger af Strygekvartetter og Trioer, Sang- og Klavermusik, mest af vore egne Kræfter. Drengene øve sig i Skiveskydning og lign. Den for nogle Aar siden paabegyndte Række Oplæsninger af danske Skuespil med fordelte Roller, hvori de unge Piger og unge Mennesker samvirke, er fortsat i Aar. Denne Foranstaltning danner saaledes et gavnligt Supplement til Skolens Danskundervisning, hvor der paa Grund af vigtigere Krav tidt ikke levnes megen Tid til videregaaende litterær Paavirkning. Disse Oplæsninger turde formentlig just i denne mere modne Alder øve en frugtbarørende Indflydelse og tilegnes med virkelig Forstaaelse.

Ved Foraarstide foretages der en større Udflugt med de unge i Nordsjælland.

Der er bestandig i Lokalet fremlagt et stort Udvalg af ypperlige Billedværker og illustrerede Bøger, hvorved de unge lejlighedsvis kunne beskæftige sig, samt en betydelig Mængde Stereoskopbilleder fra alle

Verdens skønneste Egne, saaledes at der altid er nok til nyttig og fornøjelig Underholdning.

Et Bibliotek, bestaaende af dansk, tysk og engelsk Litteratur, beregnet paa de unges Tarv, er indrettet til Udlaan.

Ved disse Sammenkomster er Forstanderen altid til Stede, saa at de unge, der ved deres Forretninger ere hindrede i at træffe ham i Kontortiden om Formiddagen, ere sikre paa bestandig at kunne træffe ham der, naar de trænge til hans Hjælp eller Raad.

Stiftelsesfesten afholdtes den 11te Oktober 1906.

Festen indledes med Afsyngelsen af efterfølgende Kantate:

Kongegave til de smaa,
de som uden Fader, Moder,
de som uden Livets Goder
ensomme ved Vejen staa!
Fosterhjem for de forladte,
du, som skænker os de Skatte,
vi skal bygge Livet paa!

Du har læget Sorg og Savn
som en Kærlighedens Kilde,
du har virket i det Stille
mange Slægtled rigt til Gavn.
Mange Skæbner har du bjærget,
mange Sjæle har du værget
trofast i din Moderfavn.

Ingen kan sove sig Lykken til,
ingen kan fange Sejr i Blinde,
kun den, som vil,
vil af al Evne, kan Prisen vinde.

Livet er uafvendelig Strid
 staaende Kamp mellem stærke og svage,
 derfor med Flid
 rust dig fra Ungdommens tidligste Dage.

Da vil du lære, hvad der saa sker,
 skulde end Modgang dig overvælde,
 Arbejdet er
 Menneskets bedste og ærligste Fælle.

Kundskab er Fører god,
 Genveje for din Fod
 vil den dig skabe;
 har du den, vil aldrig du
 Flidens Frugter tabe.

Gudsfrygt er Hjertets Skjold,
 Værn mod al Ve og Vold,
 Fristed i Fare,
 har du den, vil altid du
 Hjertets Fred bevare.

Barn! vil du leve trygt,
 Kundskab og Herrens Frygt
 skal du forene,
 da vil smukt paa Livets Træ
 grønnes alle Grene.

Snart Skoletiden henrinder,
 snart har du Farvel den sagt,
 naar du da bevarer Minder,
 som bleges, men aldrig forsvinder,
 og Hjertet fast til den binder,
 har Skolen sin Gerning fuldbragt.

O maatte du med dig tage
 en Rejsepenge fuld god,
 saa har du fra Ungdommens Dage,
 hvorhen du i Verden skal drage,
 en Skat dog i Sjælen tilbage,
 som løfter og styrker dit Mod.

Kongegave til de smaa!
 Tak for hvad vi fik i Eje!
 du har banet os de Veje,
 vore Fødder skulle gaa.
 Fosterhjem for Barnelivet!
 Tak for hvad du har os givet
 til at leve Livet paa.

Idet Biskoppen gik ud fra en Strofe af Henrik Ibsen*), at Kendetegnet paa en Digter var dette, at han kunde øjne Idealet bag sit Virke, udviklede han, at dette ikke blot gjaldt Digteren, men ethvert sandt Menneske og ethvert Menneskeliv, der ikke lever for Nuet med dets Travlhed og Nydelser alene. Ethvert Menneske maatte bag ved sin Gerning have Billedet af det fuldkomne til Maal, ellers vilde hans Gerning forsvinde som Draaben i Havet. Men Idealet var ikke noget udvortes, et udvortes Maal eller en udvortes Stilling; hvis Idealet var et saadant, vilde der jo være lige saa mange Idealer, som der var Begavelser, og i saa Fald vilde Idealet jo ligge foran vort Virke. Kendetegnet paa Idealet var jo netop det modsatte, det skulde ligge bag vort Virke, være Grundtonen i vor Gerning, i sig selv usynligt og kun synligt for vor Sjæls Øje. Der var et fælles Ideal

*) Talen er refereret af Hr. cand. theol. Chr. Ottesen.

for alle Mennesker: at blive gode, trofaste, sanddru og paalidelige Mennesker, der ved, hvad de vil, og vil gøre deres Skyldighed i Henseende til Sandhed og Ret og udfylde den Plads, ja tjene paa den Plads, hvorpaa de er satte. Idealet er ikke at følge sin egen Lyst, i saa Fald bliver man en Træl af sin egen Lyst, men Menneskets Frihed og Adelskab er netop at kunne tjene, sig selv og andre til Glæde, paa den Plads, hvor man staar.

Maatte nu Skolens Arbejde her altid være saaledes, at man kunde kende Idealet bag ved Gerningen, saaledes, at Eleverne kunde føres frem til selv at tjene Idealet. I en Skole var der jo mangt og meget, der skulde læres, men det gjaldt ikke blot om at faa en god Karakter, Hovedsagen var at blive en god Karakter. Denne Opgave kan kun løses paa Kristendommens Grund og kun naas, hvor Grundlaget er den kristne Tro. Meningen var ikke, at Lærerne tidligt og silde skulde prædike Kristendom, thi derved vilde maaske det modsatte naas, men Idealet var, at Grundtonen i al Skolegerning var den kristne Tro, i saa Fald vilde Gud give sin Velsignelse til Gerningen, og de udgaaede Elever vilde, som nu, med Glæde se tilbage paa deres Skoletid og længes efter at mødes paa Vajsenhuset igen.

Med Ønsket om, at Gud vilde velsigne Vajsenhusets Skole og dets Gerning, udtalte Biskoppen til Slutning, medens alle rejste sig, varme Mindeord om vor afdøde Konge. Paa Vajsenhuset mindes vi med Glæde, da Hans Majestæt Kong Christian IX. for 4 Aar siden var til Stede ved vor Fest i denne Sal, hvor vi stadig se hans Billede for os, og vi bære alle rige Minder just fra den Dag om Kongens Kærlighed til det gamle Vajsenhus og dets Virksomhed, og derfor vil Kong Christian IX.s Minde leve længe iblandt os.

Biskoppen oplæste dernæst nedenstaaende Skrivelse fra Hs. Maj. Kongens Kabinetssekretariat:

Amalienborg, Sde Oktbr. 1906.

Efter at jeg allerunderdanigst har foredraget Hans Majestæt Kongen Indholdet af Direktionens meget ærede Skrivelse af 5te d. M., har jeg den Ære efter allerhøjeste Befaling i Tilslutning til, hvad der behagede Hans Majestæt at udtale for de Herrer Medlemmer af Direktionen ved Audiensen den 24de f. M., herved at meddele, at Hans Majestæt Kongen, som stedse med varm Interesse har omfattet Vajsenhuset, gerne efter det derom fremsatte Ønske overtager Protektoratet over samme.

F. Rosenstand.

Nu har, fortsatte Biskoppen, Hs. Maj. Kong Frederik VIII. ved denne Skrivelse lovet at følge i sin Faders Spor, og vi bringe idag vor hjerteligste Tak derfor og føle os forvissede om, at alle i Vajsenhuset vil se op til Kong Frederik VIII. med Taknemmelighed og Ærbødighed.

Derpaa blev Kantatens sidste Del afsungen.

Fredens Gud, som ene kan
give Livet Vækst og Lykke,
lær os paa vort Værk at bygge
ret med Hjerte og Forstand.
Værn de unge! du bevare
denne faderløse Skare
til din Ære for vort Land.

Gyd du Villiens stærke Staal
 i de Hjerter, her skal raade!
 øs du af din rige Naade
 Styrkedrik i Livets Skaal!
 At vor Skole ret maa evne
 til din Ære frem at stævne,
 altid trofast mod sit Maal.

Efter den sidste Afdeling af Kantaten uddelte Biskoppen Præmier til de flinkeste Dreng og Piger. Præmierne bestod dels af Ure med de præmieredes Navnetræk, og dels af gode, illustrerede Bøger i Pragtbind.

Efter Præmieuddelingen spillede Vajsenhusets Drengeorkester nogle Numre, hvorpaa samtlige Elever afsang nogle tre- og firstemmige Sange. Aftenen efter afholdtes det aarlige Skolebal for samtlige Skolens Elever.

Skolen afholder aarlig 2 Julefester, en for Skolebørnene den 28de December og en for de udgaaede Elever i „Det kgl. Vajsenhus's Ungdomsforening“ den 29de December.

Julefesten for Skolebørnene fejredes den 28de December. Festen begyndte ved sædvanlig Tid Kl. 5.

Forstanderen bød velkommen og udtalte Haabet om, at denne Julefest som saa mange tidligere maatte give os en Skat af gode Minder, Børnene senere hen i Livet kunde tage op af og se tilbage paa med Glæde.

Efter at alle havde sunget „Glade Jul“ læste Forstanderen Juleevangeliet og udtalte dernæst:

Den, som har Frygt i sit Hjerte, kan ikke nyde Glæden. Vi kender det jo alle sammen. Nærer man Frygt for sit Hjem, føler man ikke Glæden der. Nærer

man Frygt for sin Skole, er Glæden ved det muntre Samliv der borte og al Fremvækst og fornøjelig Udvikling hæmmet. Nærer man Frygt for det tilkommende, har man ingen Glæde ved det nærværende. Hvor mange Mennesker ødelægger ikke ganske Glæden for sig selv ved med Frygt at tænke paa, hvad Fremtiden kan bringe, og saa fremdeles. En fælles Frygt ligger i alle Mennesker — Frygten for Døden, hvad enten det nu gælder en selv eller dem, man har kær. Saaledes lægger Frygten sine Skygger over hele Menneskelivet. I det daglige Livs travle Færd, i Optagethedens Øjeblikke lader den sig ikke mærke, men i Stilheden vender den tilbage. Vorherre ved godt, at saaledes er det Menneskets Lod. Derfor siger altid Guds Sendebud, Englene, naar de træde frem for Menneskene: „Frygt ikke!“ Saaledes i Evangeliet her og saaledes mange Gange i Skriften. Man skulde jo tro, at naar Lyset fra Himmelen aabenbarede sig i al sin Herlighed for Hyrderne, skulde de være blevne glade, men nej! „de frygtede saare!“ staar der. De kunde jo ikke vide, om denne Aabenbaring varslede noget godt eller ondt for dem. Men da Engelen ved sine Ord til dem: „Frygter ikke!“ havde jaget Frygten bort, ja da blev Glæden først stor i dem, og de modtog med løftede Hjerter Budskabet fra Himmelen: „Eder er i Dag en Frelser født!“

Julebudskabet jog Frygten ud af Hyrdernes Hjerter, Julebudskabet har jaget Frygten ud af Verdens Hjerter, saa sandt som den vil modtage det glade Budskab fra Himmelen og modtage Vor Herre Jesus som Frelseren. Derfor er Julen en Glædens Fest for Verden. Juleklokkerne ringer Frygten ud og Glæden ind, og alle lytte med Fryd dertil.

Kristendommen er ikke Frygt, men Glæde. Det fremgaar saa ofte af Skriften. „Frygt er ikke i Kærlighed, men den fuldkomne Kærlighed lader Frygten ude.“

„Frygt ikke!“ lyder det til dem, som arbejde og ere besværede. Kommer hid til mig, jeg vil give eder Hvile!

„Frygt ikke!“ lyder det til dem, som ere be-
drøvede. „Kaster al eders Sorg paa Gud, thi han har Omsorg for eder!“

„Frygt ikke!“ lyder det til dem, som savne Mod til at lægge Bekymringerne frem for Gud. „Lad i alle Ting eders Bekymringer komme frem for Gud i Bøn og Paakaldelse med Taksigelse, og Guds Fred, som overgaar al Forstand, skal bevare eders Tanker og Hjerter i Jesus Kristus!“

Frygt ikke for Livet! Gud vil sørge for dig, naar du beder og arbejder.

Frygt ikke for dig selv! Gud vil hjælpe dig, naar du søger ham.

Frygt ikke for Døden! Kristus har overvundet den. Derfor kunne vi med glade Hjerter nu syng:

Altid freidig, naar du gaar
Veje, Gud tør kende!

og videre: Aldrig ræd for Mørkets Magt,
Stjernerne vil lyse!
Med et Fadervor i Pagt
skal du aldrig gyse.

Give da Gud, at hver Gang vi høre Julebudskabet, det da mere og mere maa blive Liv og Virkelighed i os, saa vil Frygten svinde, og Glæden vokse sig stor i os.

Forsamlingen afsang derpaa: „Dejlig er Jorden.“

Til Juletræet havde d'Hrr. Forlagsboghandlere Lehmann & Stage skænket en Del gode Bøger.

Hver Juleaften ydes der desuden til de fattigste Hjem her i Skolen en halv Skinke og 2 Pund Risen-
gryn, for at intet Barn, der gaar i Vajsenhusets Skole,

i Juletiden skal savne det fornødne for sig og sin Familie. I Aar uddeltes der saaledes 81 halve Skinker og 162 Pund Risengryn.

Julefesten for de udgaaede Elever fejredes den 29de December.

Efter at have budt de unge Mennesker velkommen og udtalt Ønsket om, at denne Julefest maatte blive et nyt Led i den Række af gode Minder, de havde fra Vajsenhuset, lod Forstanderen Musikeren spille „Glade Jul“, som blev sunget af alle tilstedeværende. Derpaa oplæste Forstanderen Juleevangeliet og udtalte i Tilslutning hertil:

Kære unge Venner! I ere nu naaede saa langt frem i Alderen, at det ikke kan være andet, end at I selv ofte tage de religiøse Spørgsmaal op til Behandling i eders Hjerter og Tanker. Jeg er da ret sikker paa, at flere imellem jer stundom har sagt til jer selv: „Det er da en underlig Tale den, at Gud har sendt sin Søn til Verden for at frelse den. Behøvedes det nu ogsaa? Kunde det da ikke gøres paa anden Vis? Er jeg da nu ogsaa en saa overordentlig Foranstaltning værd fra Guds Side! Det kan jeg aldeles ikke forstaa. Den Slags Tanker komme af sig selv op i enhver tænkende og søgende Sjæl. Jeg vil dertil svare: Det er sandt, det kan vi ikke forstaa. Men — det skal vi heller ikke forstaa, det ligger i Sagens Natur, det kan vi ikke. Al vor Forstaaen er selvfølgelig begrænset af vore begrænsede Evner inden for den lille Verden, hvori vi ere satte. Forstanden er ikke givet os for at udgranske Guds Mysterier, det ligger helt ud over det Omraade, hvor Forstanden skal gøre sine Landevindinger. Al vor Erkendelse, al vor Forstaaen er som Paulus siger „i stykkevis“, den fuldkomne Forstaaen bliver os aldrig given her paa Jorden, og maa ske aldrig, da Livets højeste Værdier ikke ere afhængige af Forstaaelse. Hvad kan vi overhovedet forstaa! Til syvende og sidst — intet. Ja, alle Virkningerne af de

Love og Kræfter, som Gud har nedlagt i vort Liv og Naturens Liv, kunne og skulle vi lære at kende, bruge og ordne efter vor Indsigt og Vilje i vort Liv, men Kræfterne selv og Livet selv ville altid ligge uden for vor Forstaaelse og Erkendelse. Derfor hedder det ogsaa: „Forlad dig fast paa Herren af dit ganske Hjerte, men forlad dig ikke fast paa din Forstand! Gud har sat os i en Verden, hvor vi, som Paulus siger i sin Tale i Athen, skulle søge Gud og finde ham igennem de Vidnesbyrd, som han har givet sig selv i denne Verden og i vort Hjerte. Det er det høje og sidste Maal, som vor Forstand skal sætte sig, men at udgranske ham selv eller hans Hemmeligheder, det er ingen givet. Men Gud har givet alle Mennesker en uafviselig Trang til at finde sig et Højeste, ved hvilket han kan hvile sin Tanke og sit Hjerte. Menneskene kunne aldrig ved alle deres dybsindige Spekulationer, spekulere et saadant ud, der vil kunne faa Betydning for Menneskeheden som saadan. Det maa gives os ovenfra af Gud. Thi Gud, som har nedlagt Trangen til Lyset og Sandheden i vore Hjerter, kunde ikke lade sin Skabning vandre i Mørket og Vildfarelsen. Derfor har Gud sendt sin Søn til Verden, at han skulde blive Vejen, Sandhed og Livet for Mennesker. For os Kristne er det en Umulighed at ville forstaa herud over, men vi har kun med Hjerternes fulde Tak at modtage Julebudskabet: „Os er i Dag en Frelser født!“ og saa af al vor Evne bestræbe os for at følge ham efter i vort Liv. Vi skulle kun i Aand og Sandhed istemme Englenes Sang: „Ære være Gud i det højeste!“, altid tænkende paa, at det er ikke Forstaaelsen, det tilsidst kommer an paa, men Hjertets Fred og Hvile i Tro og Tryghed, og naar Uroens Tanker komme op i Hjertet da at huske paa, at Guds Tanker ere ikke vore Tanker og Guds Veje ikke vore Veje, men at de ere højt over vore, som Himmelen er højt over Jorden.

Vorherre befæste da i os alle gode og sunde Tanker, saa at Guds Ord og Aabenbaring maa blive en Lygte for vor Fod og et Lys paa vor Sti!

Derpaa sang alle: „Dejlig er Jorden“.

Stiftelsens Læge er Hr. L. Djørup, som ansattes af Direktionen den 20de September 1900. To Gange om Ugen — Tirsdag og Fredag fra 9—10 — har han Konsultation her paa Skolen, og i alvorligere Tilfælde tilser han Børnene i Hjemmet. Hvert Aar tilstiller han Direktionen en Indberetning om Sundhedstilstanden paa Stiftelsen med en vedlagt Tabel over de Børn, der have været syge, og de Sygdomstilfælde, hvoraf de have lidt.

Kjøbenhavn, den 18de April 1906.

Til

Direktionen for det kongelige Vajsenhus.

Sundhedstilstanden bl. Børnene i Vajsenhuset har gennemgaaende været god i det forløbne Aar. At epidemiske Sygdomme er der kun fremkommet faa, spredte og mildtforløbende Tilfælde; kun enkelte Hospitalsindlæggelser har fundet Sted, f. Eks. for Skarlagensfeber; ogsaa de hospitalsbehandlede Tilfælde forløb mildt. De aarlige Vejninger ere foretagne og have for nogle af Børnenes Vedkommende vist stærk Vægtforøgelse; Vægttab er kun konstateret i 2 Tilfælde. Sommerferien (med dens Landophold) har altid en god Indflydelse paa Børnenes Udseende og Trivsel, navnlig de Børn, der have været paa Landet, vende solbrændte og glade tilbage efter Feriens Slutning og have øjensynlig Gavn af Landopholdet længe efter, at den friske Sommerfarve er forsvundet fra deres Kinder.

L. Djørup.

Som Stiftelsens Arkitekt fungerer Hr. Slotsforvalter, Arkitekt Otto Zeltner.

Konfirmationsudstyr er i Aarets Løb blevet udredet til 30 Vajser og et mindre til 29 Skolebørn.

Efter Konfirmationen ere 30 Vajser (22 Dreng og 8 Piger) og 24 faderløse (12 Dreng og 12 Piger) blevne understøttede.

De 14,400 Kr., som Vajsenhuset aarlig udreder af sine Midler til de 6 Stifter uden for Sjælland, ere ifølge Indberetning fra Stifterne anvendte saaledes:

Aarhus Stift har modtaget 3,120 Kr., understøttet 62 Børn (9 i Købstad, 53 paa Land).

Fyns Stift har modtaget 2,820 Kr., understøttet 27 Børn (11 i Købstad, 16 paa Land).

Ribe Stift har modtaget 2,690 Kr., understøttet 33 Børn (11 i Købstad, 22 paa Land).

Aalborg Stift har modtaget 2,380 Kr., understøttet 43 Børn (21 i Købstad, 22 paa Land).

Viborg Stift har modtaget 1,780 Kr., understøttet 31 Børn (15 i Købstad, 16 paa Land).

Lolland-Falsters Stift har modtaget 1,610 Kr., understøttet 31 Børn (8 i Købstad, 23 paa Land).

I alt modtaget 14,400 Kr., understøttet 227 Børn (75 i Købstad, 152 paa Land).

Disse Understøttelsesportioner fordeles ifølge kgl. Resolution af Iste Juli 1872 til Stifterne efter Folketallet, men efterhaanden som Vajsenhusstiftelsen ud-

vider sin Virksomhed, skal Udvidelsen samtidig følges ad for det københavnske Vajsenhus's og for Stifternes Vedkommende, saaledes at der for hver ny Vajseplads i Kjøbenhavn kommer en ny Understøttelsesportion for Stifterne, først til det lavest doterede Stift og dernæst til de højere doterede, Rækken opad.

Ifølge samme Resolution bestemtes endvidere, at Uddelingen og Understøttelserne overlades til Stiftsøvrighederne, dog at disse ikke behøve straks at uddele det hele Beløb, der bliver dem tilsendt fra Vajsenhusbestyrelsen i Kjøbenhavn, men maa være berettigede til efter bedste Skønnende at opspare en Del deraf til Opsamling af et Fond til Grundlæggelse af mindre Vajsenhusstiftelser i Stiftsstæderne.

I Henhold til kgl. Resolution af 1ste Juli 1872 oprettedes der 1. April 1906 en ny Vajseplads i Lolland-Falsters Stift samtidig med en ny her.

Fra Vajsenhusets første Virksomhed 1727 til 31te Marts 1906 er der udgaaet 2988 Vajser og fra Skolens Ordning (1824) 2233 Skolebørn (faderløse).

Skolen.

Elevantallet er 270 Børn (135 Drengene, 135 Piger), som ere fordelte i 10 Klasser (5 Dreng- og 5 Pigeklasser).

Skoledagenes Antal har været 237.

Undervisningsfagene i Skolen ere:

Religion.	Sundhedslære.
Dansk.	Naturlære.
Tysk.	Geometri.
Engelsk.	Aritmetik.
Historie.	Regning.
Geografi.	Skrivning.
Naturhistorie.	Tegning.
Haandgøring (Sløjd).	Gymnastik.
Dans.	Sang.

Musik — for Drengene: Violin, Bratsch, Violoncel og Kontrabas.

For tilbagestaaende Børn gives der Ekstra-Undervisning uden for Skoletiden, særlig i Engelsk og Tysk, henholdsvis af Hr. cand. theol. Chr. Ottesen og Hr. cand. phil. J. Sommer, dog ogsaa i alle andre Fag, hvor det efter Lærernes Skøn maatte være nødvendigt for at hjælpe dem frem til at følge med deres Klasse. Dette bliver særlig nødvendigt for de forældreløse Børn (Vajser), da disse jo ved Forældrenes Død

komme herind fra mange forskellige Samfundslag, højest forskellige Skoleforhold og i meget forskellige Aldre.

Undervisning i Haandgerning er lagt midt i Skoletiden for at bringe Afveksling og styrke Kræfterne.

Haandgerningsskolen for Drengene bestaar af 2 Afdelinger: en Snedker- og Drejerskole og en Pap- og Træsløjdscole. De 3 øverste Drengesklasser deltagte i denne Undervisning.

I Snedker- og Drejerskolen, der ledes af Hr. Carl Larsen, forarbejdes alle Slags Træsager, saasom: Slæder, Vogne, Reoler, Pulte, Trillebøre o. a., der alle anvendes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ.

I Pap- og Træsløjdscole, der ledes af Hr. Bogbindermester J. V. Andersen, udføres alle Slags Paparbejder (Syæsker, Skoletasker o. l.) og Træarbejder (Træindlægning, Løvsavskæring, Børstebinding o. l.), hvorved Børnenes Nøjagtighedssans, Opfindsomhed og Fingernemhed kunne udvikles. Alle saadanne Arbejder anvendes ligeledes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ. I denne Skoleafdeling laves endvidere alle de Skrive- og Stilebøger, der bruges i Skolen.

Haandgerningsskolen for Pigerne er ligeledes delt i 2 Afdelinger: een for Linnedsyning og Strømpestriking og een for Skræddersyning.

I Linnedsyskolen, der ledes af Frk. Ditlevsen og Frk. Moberg, sys alt Linned til Børnenes Konfirmation, ligesom ogsaa en ikke ubetydelig Del, der bortgives i Aarets Løb til de trængende blandt Børnene. Hovedsagen er Linnedsyning, men ved Siden deraf gives der de dygtigste Elever Lejlighed til at udvikle andre Færdigheder, saasom Mønsterstriking, Broderi o. a., dog kun som Belønning for Flid og til Opmuntring for de gode Evner.

Skræddersyskolen ledes af Frk. H. Luther; i den sys alle Pigerne Konfirmationskjoler samt

de ikke faa Kjoler, der bortgives i Aarets Løb til Børnene.

Musikskolen for Drengene, der blev oprettet den 1ste Oktober 1890, ledes for Tiden af Hr. Musiker E. Prehn (1892) og Hr. Musiker H. Larsen (1895). Der undervises ialt 43 Drengene: 28 i Violinspil, 6 i Violoncel, 6 i Bratsch og 3 i Kontrabas. Det er ikke Hensigten med denne Skole at opdrage nogen, eller blot indirekte tilskynde nogen, til at gaa Musikervejen, tværtimod, enhver Lyst i saa Henseende bliver som Regel hæmmet og holdt nede; det skal kun være en Glæde og Opmuntring ved Siden af Livets daglige Arbejde. Hovedformaalet for Oprettelsen af denne Skole er at give Børnene Smag for at anvende deres Fritid paa en smuk og god Maade og ved Indøvelse i den rene klassiske Musik allerede fra 8 Aars Alderen af at give dem Afsmag for daarlig og uædel Musik, hvormed saa mange andre mindre gode Tilbøjeligheder slaa Følge, kort sagt, give dem gode Vaner fra den tidligste Tid, og dertil lægge det klart for Børnene, hvad Samarbejde og Disciplin inden for Arbejdets Ramme kan udrette, selv med smaa Kræfter og Midler. Dette lære Børnene at forstaa i Skoletidens Løb ved det aarlige, stadige Arbejde paa Sæmmenspil til Eksamenenerne, og uden for Skoletiden, naar de ere konfirmerede, ved Sæmmenspil i Skolens store Strygekvarter (paa ca. 25 Deltagere).

Dette Elev-Orkester, i hvilket alle de Drengene, som anbringes her i Staden, have Lejlighed til at fortsætte det i Skolen paabegyndte Sæmmenspil, har sin Øvelse hver Søndag fra 12 til 1½, hvad kun kan ske paa denne Tid af Hensyn til Lærlingeforholdene. Det dirigeres af Hr. Musiker H. Larsen. Det afholdt sin aarlige Koncert den 16de December.

Komponisten P. E. Lange-Müller overværede denne Gang Koncerten.

Programmet var følgende:

1. *Georges Bizet*: 4. Stykke af Orkestersuiten L'Arlésienne:
 - a) Prélude.
 - b) Minuetto.
 - c) Adagietto.
 - d) Carillon.
2. *Lange-Müller*: Romance i G-Dur. (Solo for Violin.)
3. *G. Goltermann*: Allegro moderato og Andante af A-moll Koncerten. (Solo for Violoncel.)
4. *Georges Bizet*: 4. Stykke af Orkestersuiten L'Arlésienne:
 - a) Pastorale.
 - b) Intermezzo.
 - c) Menuet.
 - d) Farandole.
5. *G. F. Händel*: Prière. (Solo for Violin.)
6. *Edmund Kretschmer*: Kroningsmarch af Operaen „Die Folkunger“.

For hver Klasse er der indrettet et særligt Klassebibliotek paa saa mange Bind, som Klassen har Børn. Hver Bog, der findes i disse Klassebiblioteker, er nøje appasset efter den paagældende Klasses Tarv og aandelige Modenhedsstandpunkt, og er først indsat i Biblioteket efter at være gennemlæst af Forstanderen og vedkommende Klasselærer eller -lærerinde og efter Samraad mellem disse. Herved opnaas en aandelig Føling imellem Lærer og Elev af ikke ringe Betydning, og der indsamles i Aarenes Løb et betydeligt litterært Stof, som lejlighedsvis kan optages til Behandling i den øvrige Undervisning.

Følgende fremmede vare velvilligst Censorer ved
Eksamen 1906.

- Hr. Statsraadssekretær Koefoed, K.¹ DM.
 Hr. cand. theol., Kommunelærer C. Baumgarten.
 Hr. stud. med. A. Biering-Sørensen.
 Hr. stud. polyt. Biering-Sørensen.
 Hr. stud. jur. Kaj Bierings.
 Hr. stud. jur. Bruun.
 Hr. Ingeniør, cand. polyt. Bülow.
 Hr. Redaktør, eks. Lærer A. Dahl.
 Hr. Professor Fr. Dahl, R. DM.
 Hr. Løjtnant Eriksen.
 Hr. stud. polyt. O. Fischer.
 Hr. cand. phil., Kommunelærer Hammerich.
 Hr. kgl. Kapelmusikus Th. Hansen.
 Hr. Sløjdlærer Hansen.
 Frk. Helweg-Larsen.
 Hr. Overlærer Hoff, R. af D.
 Hr. stud. theol. Kastrup.
 Hr. Ingeniør, cand. polyt Knub.
 Hr. Kredsinspektør Launy, R. DM.
 Hr. cand. mag. Lind.
 Hr. cand. theol. Lomholt-Thomsen.
 Hr. cand. theol., Lærer ved Opfostringshuset, J. Marton.
 Hr. Løjtnant Nielsen, Dbm. og FM.
 Hr. Ingeniør, cand. polyt. A. Nielsen.
 Hr. Oberstløjtnant H. Rathsach, R. DM.
 Hr. Professor Riis-Knudsen.
 Frk., eks. Gymnastiklærerinde Nina Petersen.
 Hr. Professor G. Sand, R. af D.
 Hr. Professor E. Schiødte.
 Hr. cand. phil., Lærer Schou.
 Hr. Ingeniør, cand. polyt. A. Sørensen.
 Frk., eks. Gymnastiklærerinde J. M. Wiegandt.
 Frk., eks. Gymnastiklærerinde E. Winding-Hansen.

Den 11te Maj var den øverste Dreng- og Pige-klasse under Forstanderens og Klasselærerens Ledelse paa Frederiksborg Slot; den 12te August besøgte de 3 laveste Dreng- og Pige-klasser den zoologiske Have.

Den 29de August var den næstøverste Dreng- og Pige-klasse under Forstanderens og Klasselærernes Ledelse paa Kronborg Slot og i Helsingør og Omegn.

I Juni og Juli vare de 3 øverste Dreng- og Pige-klasser under Ledelse af vedkommende Klasselærere og Lærerinder paa Kunstmuseet, Thorvaldsens Museum og zoologisk Museum og i November paa Glyptoteket.

Den 16de Maj besøgte de 3 øverste Dreng- og Pige-klasser Maleriudstillingen paa Charlottenborg.

For de ældste af vore Dreng- har „Selskabet for Naturlærens Udbredelse“ atter i Aar velvilligst aabnet Adgangen til polyteknisk Lærestanstalt, hvor der 2 Gange om Ugen, Tirsdag og Torsdag fra Kl. 6—7, holdes oplysende Foredrag med Eksperimenter for unge Mennesker. Der er velvilligst overladt os 25 Adgangskort.

237 af Skolebørnene fik fri Rejse til deres forskellige Opholdssteder i Sommerferien.

Ethvert Tilbud om en god Landopholdsplads i Sommerferien for et eller flere af Børnene vil blive modtaget her med Taknemmelighed. -- Dette er saa meget mere ønskeligt, som disse Børn just kunne trænge til et saadant Landophold paa et godt Sted, thi dels ere mange af Børnene af noget skrøbeligt Helbred paa Grund af medfødte Dispositioner fra de tidligt afdøde Forældre, dels ere de alle under saa økonomisk smaa Forhold, at det vil være en Velgering at hjælpe dem til en god styrkende Sommerferie.

I Aarets Løb har Sparemærkesalget som sædvanlig været i god Gænge.

Følgende Legater ere knyttede til Skolen:

Legatet „Emil Liebes Minde“ uddeles til 28 faderløse Børn i de 2 Terminer i Portioner paa 25 Kr.

Frederik Hegels og Elisabet Hegels Legat uddeles til 4 Børn (forældrelose og faderløse) een Gang om Aaret i Portioner paa 100 Kr.

Flora Ficks Legat, 17 Kr. 50 Øre, foreløbig til en med Testator beslægtet Lærerinde.

Legatet for „en faderløs Drengekonfirmand“ 25 Kr.

Grosserer Julius Høepfners og Hustru Anna Margrethas Legat uddeles til faderløse Børn, i Skoletiden og efter denne, terminsvis i 10 Portioner à 50 Kr.

Frederik Gottlieb Hertzogs Legat uddeles til 2 faderløse Konfirmander — 40 Kr. til hver.

Justitsraadinde Marie Hostrup-Schultz's Legat for faderløse Børn indtil 18 Aars Alderen, 2 Portioner paa 50 Kr. hver Termin.

Johan Serdin Hansens Waisenhuslegat: 3 Portioner paa 50 Kr., 2 til Dreng og den ene til en Pige ved Konfirmationen.

Undervisningen er i det forløbne Skoleaar meddelt i de forskellige Klasser efter følgende Plan:

1ste Drengeklasse (20 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Damms ABC og „Dansk-bogen“. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Diktat med de ældste. Boysens Retskrivningsøvelser, 60 Stykker. I Samtaleform er gennemgaaet: Dyrene og deres Liv efter store Vægbilleder, Plantens Liv, Nytteplanter, Menneskelegemets vigtigste Funktioner, Danmarks Naturforhold og de Livsbetingelser, de frembyde, — desuden forskellige andre Emner fra Naturen og den daglige Erfaringskreds. — Beskrivelse af Billeder, Indøvelse af Farverne. 12 Timer.

Religion. Fortællinger af det gamle og nye Testamente, hvilke sidste samle sig om Festerne. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande med Hovedstæder, Have og større Floder. Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang, 2 Timer.

Regning. Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 5 Timer.

Skrivning. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Julie Heins danske Læsebog III og Gråbners „Robinson Cruso“. Sproglærens første Grundtræk ere indøvede. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Diktat. Boysens Retskrivningsøvelser, Stykke 60—120. 9 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne. Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. 2 Timer.

Historie. Mundtligt gennemgaaet fra Oldtiden til Borgerkrigen. 2 Timer.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas, til Svejts. 2 Timer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afd., Stykke 1—73. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division i ubenævnte Tal. Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 5 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

3dje Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 2den Del, er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Digte lærte. Diktat 2 Gange ugentligt. Boysens Retskrivningsøvelser, Stykke 90—200. 6 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie fra Rigets De-
ling til Jesu Fjender. Af Balslevs Lærebog Indledningen og de 10 Bud. Stykker af det nye Testamente ere gennemgaaede og lærte. Matthæusevangeliet læst. Palæstinas Geografi. Salmer. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie, fra Oldtiden til Christian den 1ste. 3 Timer.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas, fra Svejts og Bogen ud. 2 Timer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, Stk. 74 og ud. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarvog, 24 Stk. 2 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Pattedyr og Fugle. 2 Timer.

Regning. De 4 Regningsarter og Reguladetri i benævnte Tal. Indledning til Brøk. Hovedregning. 3 Timer.

Tegning. Fællestegning. 3 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandgærning. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 4de Del. Digte lærte. 1 Stil ugentligt. Diktat og Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Bjergprædikenen efter Matthæus Ev., samt 1. Kor., 13. Kap. o. a. Markus-evangeliet læst. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie fra 1448. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Lærebog Nr. 3, til Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlklasserne, 25 Tekstsider. Stil og Version. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarvog, Stykke 1—41. Fr. Sands tyske Formlære med Undtagelse af 2den Konjugation. 2 Timer.

Geometri. Viktor Borgens Geometri, Side 1—40. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik. Side 1—27. 1 Time.

Regning. Brøk med ubenævnte og benævnte Tal. Reguladetri. Decimalbrøk. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Naturhistorie: V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie, Krybdyr, Padder, Fisk og Insekter. V. Balslev: Lille Botanik, Side 1—31. 2 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 3 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandgerning. 4 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Drengeklasse (25 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 5te Del. Digte lærte. Stile af fortællende og beskrivende Indhold. 4 Timer.

Religion. Repetition af Balslevs Bibelhistorie. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog. Af det nye Testamente er særligt gennemgaaet og lært: Hele Bjergprædikenen, 5—7 Kap. af Matthæus Ev. Peters Bekendelse, Matth. Ev. Kap. 16, 13—28. De ti Jomfruer, Matth. Ev. 25, 1—13. Nathanael, Joh. Ev. 1, 44—52. Nikodemus, Joh. 3, 1—21. Samaritanerinden, Joh. Ev. 4, 1—42. Lazarus's Opvækkelse, Joh. Ev. 11, 1—45. Jesu Lidelseshistorie efter Joh. Ev., 18. og 19. Kap. Jesu Aabenbarelse for Marie Magdalene, Joh. Ev. 20, 1—31. Paulus's Historie Ap. G. 9, 1—30 og 22. Kap. 1—21. Paulus's Tale i Athen, Ap. G. 17. 22—34. Gal. 1, 11—24. Kærligheden, 1. Kor. 13. Kap. Om Tungen, Jakobs Brev 3. Kap. Palæstinas Geografi og Jerusalems Topografi, Bøgerne i det gamle og nye Testamente. Kirkeaaet. Salmer. 3 Timer.

Historie. Middelalderens og den nyere Tids Historie efter Koføeds „Historiens vigtigste Begivenheder“ samt Blochs Nordens Historie fra Christian I. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Geografi Nr. 3, fra Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlasserne, 30 Tekstsider. Analyse. Diktat, Stil og Version. 2 Timer.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog. Side 76—96. Fr. Sands Formlære. Listovs Elementarbog. Side 66—96.

Geometri. Opgaver efter Spencers Geometri, samt Fladers og Legemers Beregning efter V. Borgens Geometri. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik. Lettere Opgaver indklædte i Ord efter V. Borgens Aritmetik; desuden 2den Grads Ligninger efter mundtlig Gennemgang,

Regning. Alle Arter af Reguladetri, Procent-, Delingsregning, Kvadratrods- og Kubikrodsuddragning, Rente og Rentes Rente. Hovedregning. 3 Timer.

Naturlære. V. Borgens Naturlære: Forfra til Varmen. 2 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Leddyr og Bløddyr; repeteret 3dje og 4de Klasses Pensa. Repeteret hele V. Balslevs lille Botanik. 1 Time.

Sundhedslære efter Ludvig Hammer: Menneskelegemet og dets Hygiejne. 1 Time.

Tegning. Konturer efter Traadlegemer og Klodser, Skyggetegning efter Klodser og Gibs, samt Farvetegning efter fritstaaende Genstande. 3 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandgerning. 2 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

Iste Pigeklasse (20 Elever).

Dansk. Oplæsning og Stavning efter Julie Heins Læsebog, 1ste og 2den Del, samt Digte lærte efter

Nationalsangbogen. Diktat med de ældste: Stk. 1—30 af Boysens Retskrivningsøvelser. 9 Timer.

Religion. Fortællinger fra det gamle og det nye Testamente, hvilke sidste samle sig om Festerne. Forklaring af Fadervor og de 10 Bud. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande og Have, Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition og Subtraktion i ubenævnte Tal; tilsvarende Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandarbejde. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Julie Heins Læsebog, 3dje Del. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 60—90. 6 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne. Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. Salmer. 2 Timer.

Historie. Mundtligt gennemgaaet fra Oldtiden til Knud den Store. 1 Time.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas, til Svejts med Undtagelse af Tyskland. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Division i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

3dje Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 2den Afdeling, er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Diktat efter Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 90—160. Digte lærte efter Nationalsangbogen. 5 Timer.

Religion. Efter Balslevs Lærebog Indledningen og de 10 Bud. Balslevs Bibelhistorie fra Rigets Deling og til Jesu Fjender. Stykker af det nye Testamente særligt gennemgaaede og lærte. Salmer. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie. Fra Oldtiden til Christian den 1ste. 3 Timer.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas, fra Svejts og Bogen ud. 2 Timer.

Naturhistorie. Pattedyrene efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog. 1 Time.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—24. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: de 4 Regningsarter i benævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 1 Time.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 3dje Del. Digte lærte. Diktat samt Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Salmer. Bjergprædikenen efter Matth. Ev., samt 1. Kor. 13. Kap. gennemgaaede og lærte. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie. Fra Christian den 1ste til Frederik den 8de. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Nr. 3. Forfra til Frankrig. 2 Timer.

Naturhistorie. Efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog: Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—41. Fr. Sands tyske Formlære, undtagen 2den Konjugation. 2 Timer.

Regning. Division med hele benævnte Tal. Reguladetri med hele Tal. Addition, Subtraktion og Multiplikation af Brøk i ubenævnte Tal. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Pigeklasse (25 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 6te Del. Digte lærte. Stile af fortællende og beskrivende Indhold. 4 Timer.

Religion. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog, hele Balslevs Bibelhistorie repeteret. Af det nye Testamente er særligt gennemgaaet og lært: Bjergprædiken, 5. til 7. Kap. af Matthæus Evangelium. Peters Bekendelse, Matth. Ev. 16, 13—28. De 10 Jomfruer, Matth. Ev. 25, 1—13. Nathanael, Joh. Ev. 1, 44—52. Nikodemus, Joh. Ev. 3, 1—21. Samaritanerinden, Joh. Ev. 4, 1—42. Lazarus's Opvækkelse, Joh. Ev. 11, 1—45. Jesu Lidelshistorie efter Joh. Ev. 18. og 19. Kap. Jesu Aabenbarelse for Marie Magdalene, Joh. Ev. 20, 1—31. Paulus's Historie, Ap. G. 9, 1—30 og 22. Kap. 1—21.

Paulus's Tale i Athen, Ap. 17, 22—34. Gal. 1, 11—24. Kærligheden, 1. Kor. 13. Kap. Om Tungen, Jakobs Brev, 3. Kap. Jerusalems Topografi. Palæstinas Geografi. Bøgerne i det gamle og det nye Testamente. Kirkeaaet. Salmer. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie, fra Christian I., i udførligere Fremstilling. Middelalderens og den nyere Tids Historie efter Kofods „Historiens vigtigste Begivenheder“. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Geografi Nr. 3, fra Frankrig. 2 Timer.

Naturhistorie. Efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog: Mennesket, Plante- læren, Leddyrene og Bløddyrene. 2 Timer.

Sundhedslære. Overlæge Dahlerups Sundheds- lære mundtligt gennemgaaet.

Naturlære. V. Borgen: Mindre Naturlære: Forfra til Varmen.

Tysk. Kapers og Simonsens tyske Læsebog fra Side 76—96. Hele Fr. Sands tyske Formlære. Listovs Elementarvog S. 66—96. 2 Timer.

Regning. Brøk under alle Former, Reguladetri, ligefremt, omvendt og sammensat Forhold, Decimal- brøk; Gennemsnits-, Delings- og Procentregning; Hovedregning efter Femmers Regnebog, 2den Del. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Tegning. Konturer efter Fortegning og Traad- legemer. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

Af Salmer læres der af de i Kirken mest anvendte, afpassede efter Børnenes aandelige Modenhed, i 1ste Klasserne 8 smaa, i 2den Klasserne 8, i 3dje Klasserne 10, i 4de Klasserne 14, i 5te Klasserne 16.

Af Fædrelandssange læres i

1ste Klasserne:

Der er et yndigt Land.

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme. (1ste Vers).

Danmark, dejligst Vang og Vænge. (1ste Vers.)

Moders Navn er en himmelsk Lyd. (1ste Vers.)

2den Klasserne:

Danmark, dejligst Vang og Vænge (den hele).

Dengang jeg drog afsted.

Kong Christian stod ved højen Mast.

I Danmark er jeg født (den hele).

3dje Klasserne:

Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden.

Længe var Nordens herlige Stamme.

Vift stolt paa Kodans Bølge.

Vort Modersmaal er dejligt.

4de Klasserne:

Slumrer sødt i Slesvigs Jord.

Moders Navn er en himmelsk Lyd (den hele).

Hvor Bølgen larmer højt fra Sø.

Langt højere Bjerger saa vide paa Jord.

5te Klasserne:

repetere alle Sangene, som ere lærte Skolen igennem. Sanglæreren har da den Opgave for hver Klasses Vedkommende at lære Børnene de tilsvarende Melodier.

Tegneundervisningen ledes efter Hr. Tegneinspektør, Professor C. Andersens Metode.

Sangundervisningen ledes efter det ministerielle Sangregulativ af 30te Maj 1899.

Gymnastikundervisningen ledes efter Haandbog i Gymnastik af 1899, udarbejdet af Gymnastikkommissionen af 30te November 1889.

Skolens Lærerpersonele.

Fru J. Bagger, Lærerinde (1870) underviser 1ste Pige­klasse i Dansk, Skrivning og Regning, 17 Timer.

Hr. Viceinspektør H. Larsen, Cand. theol. (1871) underviser de 2 øverste Dreng­e- og Pige­klasser i Dansk, Historie og Geografi. 36 Timer. Skolebibliotekar.

Frk. E. Ditlevsen, Lærerinde paa Syskolen (1877). 24 Timer. Desuden forestaar hun Pigernes Badning.

Hr. J. V. Andersen, Bogbindermester (1881), underviser Drengene i Bogbinderi og Sløjd. 8 Timer.

Frk. M. Petersen, Lærerinde (1886), underviser 2den Dreng­e- og Pige­klasse i Historie, 3dje 4de og 5te Pige­klasse i Naturhistorie og Regning og 3dje Pige- og Dreng­eklasse i Skrivning, 3dje og 4de Pige­klasse i Dansk. 30 Timer.

Frk. S. Bruun, Lærerinde (1890), underviser 3dje 4de og 5te Pige­klasse i Tegning, 1ste og 2den Dreng­eklasse og 2den og 5te Pige­klasse i Skrivning, 2den Pige­klasse i Dansk og Regning. 30 Timer.

Frk. P. Moberg, Lærerinde paa Syskolen (1890). 18 Timer.

Hr. C. Larsen (1890), underviser Drengene i Snedker- og Drejerhaandværket. 8 Timer.

Hr. Krigsassessor Waldorff (Dbm. og R. af St. A.) (1890), underviser Drengeskolen i Gymnastik, samt leder Danseundervisningen om Vinteren. Desuden forestaar han Drengenes Badning. 10 Timer.

Hr. J. Sommer, Cand. phil. (1891), underviser 5te, 4de og 3dje Dreng- og Pigeklasse i Tysk, 1ste og 2den Dreng- og Pigeklasse i Religion, 3dje Dreng-klasse i Dansk, 2den Dreng-klasse i Regning, 3dje Dreng- og Pigeklasse i Historie. 36 Timer.

Hr. E. Prehn, Musiker (1892), leder Sangundervisningen i Skolens 4 nederste Klasser, 12 Timer, og underviser Drengene i Violinspil, 6 Timer.

Hr. Chr. Ottesen, Cand. theol. (1893), underviser 3dje, 4de og 5te Dreng-klasse i Regning, Naturhistorie og Engelsk, 4de og 5te Dreng-klasse i Skrivning, Aritmetik og Geometri, 2den Dreng-klasse i Engelsk, 1ste Pige-klasse i Geografi, samt den øverste Dreng- og Pige-klasse i Naturlære. 36 Timer.

Hr. Alfr. Larsen, Kunstmaler (1893), underviser Drengene i Tegning. 9 Timer.

Frk. N. Brix, eksamineret Gymnastiklærerinde (1893), underviser alle Pige-klasserne i Gymnastik og Dans. 10 Timer.

Hr. H. Larsen, Musiker (1895), underviser Drengene i Violin, Violoncel, Bratsch og Kontrabas, 10 Timer, 5te Klasserne i Sang, 2 Timer, og leder Sammenspillet med de udgaaede Elever (1½ Time).

Hr. K. Obel, Cand. theol. (1900), underviser 2den og 3dje Dreng- og Pige-klasse i Geografi, 1ste Dreng-klasse i Regning og Geografi, 1ste og 2den Dreng-klasse i Dansk. 36 Timer.

Frk. Henriette Luther, Lærerinde paa Skrædderskolen (1902). 9 Timer.

Forstanderen, Cand. theol. (1889), underviser de 3 øverste Dreng- og Pige-klasser i Religion. 18 Timer.

Eksaminationsskema.

Onsdag den 20de Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Engelsk	Hr. Ottesen.
		4 — Dansk	Hr. H. Larsen.
		3 — Religion	Forstanderen.
		5 Pkl. Tysk	Hr. Sommer.

Kl. 10—11. 1 Pkl. Gymnastik Frk. N. Brix.

Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Religion	Forstanderen.
		4 — Historie	Hr. H. Larsen.
		3 — Regning	Hr. Ottesen.
		2 — Historie	Frk. Petersen.
		3 Pkl. Geografi	Hr. Obel.
		2 — Dansk	Frk. Bruun.

Kl. 2—3. 1 Dkl. Gymnastik Hr. Waldorff.

Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Naturlære	Hr. Ottesen.
		2 — Geografi	Hr. Obel.
		4 Pkl. Tysk	Hr. Sommer.
		3 — Dansk	Frk. Petersen.

Torsdag den 21de Marts.

Kl. 8—10.	{	4 Dkl. Geometri	Hr. Ottesen.
		2 — Regning	Hr. Sommer.
		5 Pkl. Regning	Frk. Petersen.
		4 — Dansk	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		3 — Religion	Forstanderen (i 4 Pkl.)

Kl. 10—11.	3 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.	
Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Historie	Hr. H. Larsen.
		4 — Engelsk	Hr. Ottesen.
		1 — Geografi	Hr. Obel.
		4 Pkl. Religion	Forstanderen.
		2 — Religion	Hr. Sommer.
Kl. 2—3.	3 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.	
Kl. 2—4.	{	1 Dkl. Dansk	Hr. Obel.
		5 Pkl. Naturlære	Hr. Ottesen.
		3 — Historie	Hr. Sommer.
		2 — Historie	Frk. Petersen.

Fredag den 22de Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Tysk	Hr. Sommer.
		4 — Religion	Forstanderen.
		3 — Engelsk	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Historie	Hr. H. Larsen.
Kl. 10—11.	2 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.	
Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Aritmetik	Hr. Ottesen.
		4 — Geografi	Hr. H. Larsen (i 2 Dkl.)
		3 — Dansk	Hr. Sommer.
		5 Pkl. Religion	Forstanderen.
		4 — Naturhistorie	Frk. Petersen.
Kl. 2—3.	2 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.	
Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Regning	Hr. Ottesen.
		3 — Tysk	Hr. Sommer.
		1 — Regning	Hr. Obel.
		4 Pkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		3 — Regning	Frk. Petersen (i 4 Pkl.)

Lørdag den 23de Marts.

Kl. 8—10.	{	4 Dkl. Regning	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		1 — Religion	Hr. Sommer.
Kl. 10—11.		5 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1,	{	4 Dkl. Tysk	Hr. Sommer.
		3 — Geografi	Hr. Obel (i 2 Dkl.)
		2 — Engelsk	Hr. Ottesen (i 3 Dkl.)
		4 Pkl. Regning	Frk. Petersen.
		1 — Dansk	Fru Bagger.
Kl. 2—3.		5 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{	4 Dkl. Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Dansk	Hr. H. Larsen.
		3 — Tysk	Hr. Sommer (i 4 Pkl.)
		2 — Geografi	Hr. Obel (i 3 Pkl.)

Mandag den 25de Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Dansk	Hr. H. Larsen.
		4 — Aritmetik	Hr. Ottesen.
		3 — Historie	Hr. Sommer.
		2 Pkl. Regning	Frk. Bruun (i 1 Pkl.)
Kl. 10—11.		4 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 2 Dkl.)
		3 — Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		2 — Religion	Hr. Sommer (i 1 Dkl.)
		3 Pkl. Naturhistorie	Frk. Petersen (i 4 Pkl.)
		1 — Regning	Fru Bagger.
Kl. 2—3.		4 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		2 — Dansk	Hr. Obel.
		1 — Religion	Hr. Sommer.
		4 Pkl. Historie	Hr. H. Larsen.

Tirsdag den 26de Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Pkl. Naturhistorie	Frk. Petersen.
	}	5 Dkl. Geometri	Hr. Ottesen.
Kl. 11—12.	1 Pkl. Geografi	Hr. Ottesen.	
Kl. 1—2 ^{1/2} .	{	Musik- og Sang-	} Hr. Musiker Larsen og
	}	prøven	} Hr. Musiker E. Prehn.

Fra Kl. 10—4 under hele Eksamen ere:

Pigernes Haandarbejder fremlagte paa 1ste Sal, i Festsalen.

Drengenes i Haandgerningslokalerne i Stuen. Børnenes Skrive- og Stilebøger samt Tegninger ere fremlagte i Sy- og Tegneskolens Lokale paa anden Sal.

De, der ønske at ansøge om Børns Optagelse i det kgl. Vajsenhus, kunne afhente Skemaer til Udfyldning paa Inspektionens Kontor i Kontortiden Kl. 8—10 Form.

Bekendtgørelser om ledige Vajsepladser indrykkes i Bladene 3 Gange i December Maaned. Ansøgningsfristen udløber hvert Aar den 1ste Februar. Det nye Skoleaar begynder Onsdag den 3dje April Kl. 8.

Det kgl. Vajsenhus i Marts 1907.

Ch. Gandrup.

Ved Musikprøven den 26de Marts Kl. 1 præcis
i Gymnastiksalen spilles følgende:

Musikprogram.

1. *Lwoff*: Russisk Nationalhymne.
2. *C. M. v. Weber*: Scene og Arie af Op. „Jægerbruden“.
3. *Siciliansk Folkehymne*: O, Sanctissima.
4. *J. Haydn*: Andante af Symfoni Nr. 6.
5. *G. F. Händel*: Arie af Op. Rinaldo.
6. *I. P. E. Hartmann*: Valhalla March af Balletten „Valkyrien“.
7. *Donizetti*: Morceau d'ensemble af Op. „Regimentets Datter“.
8. *Giovanni Orlando*: „Sante Notte“.

Sangprogram.

1. *C. E. F. Weyse*: Der staar et Slot i Vesterled.
2. *P. Heyse*: Nu løftes Laft og Lofte.
3. *G. Prehn*: Morgendug, der sagte bæver.
4. *Fransk Folkemelodi*: Ved fremmed Kyst.
5. *Dansk Folkemelodi*: Det haver saa nyligen regnet.
6. *F. Schulz*: Nu bor du i det fjerne.
7. *L. Böttcher*: Jeg spejded i den grønne Lund.
8. *E. Horneman*: I Natten klam og kold.

A. *Winding*: O Du min Immanuel.
